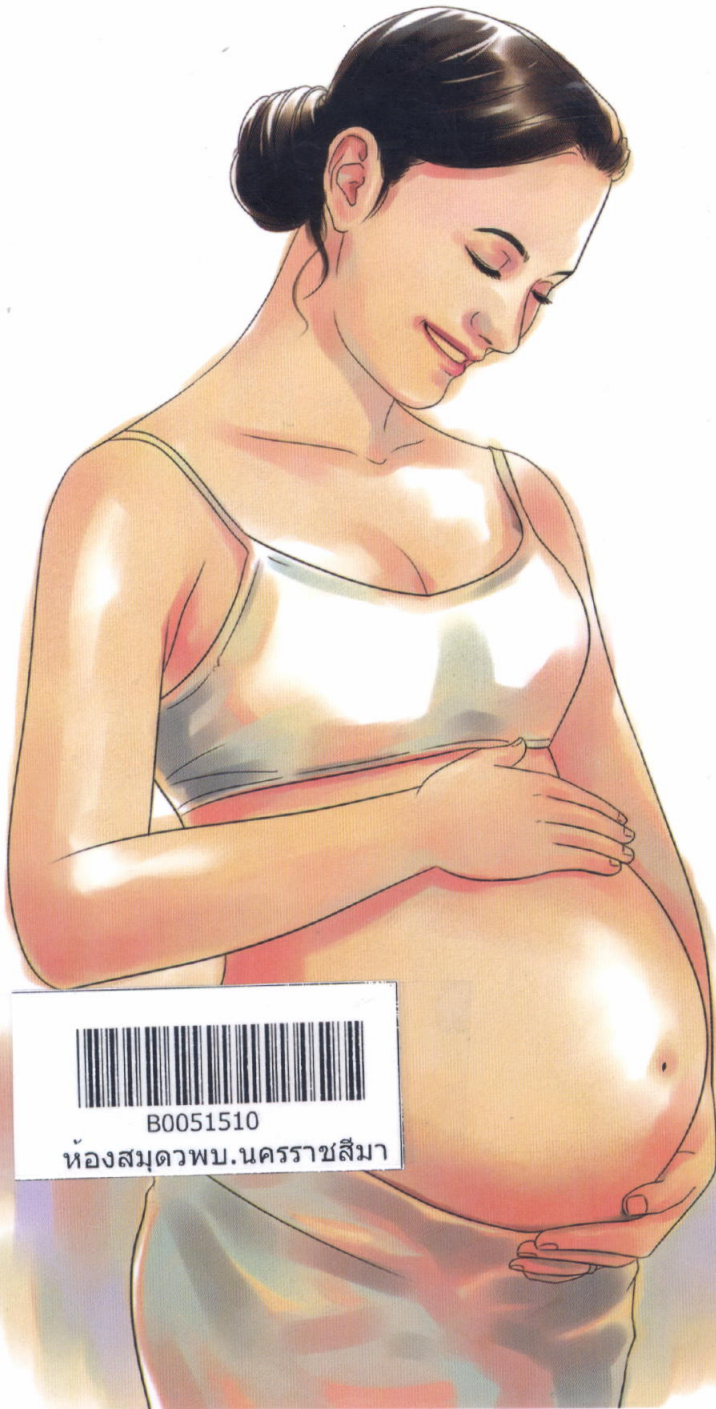

โครงการตำรา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ปฏิบัติการพยาบาล สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

B0051510

ห้องสมุดวทพ.นครราชสีมา

กองบรรณาธิการ
รศ.ดร.ยุวดี วัฒนานนท์
รศ.ศิริวรรณ สีนทัด

สารบัญ

คำนิยาม	(3)	ตอนที่ 3	
คำนำ	(4)	ปฏิบัติการพยาบาลระยะหลังคลอด	99
ผู้นิพนธ์	(6)	การวัดระดับมดลูก	100
สารบัญ	(8)	การประเมินแผลฝีเย็บ และน้ำคาวปลา	105
		การประคบฝีเย็บด้วยความเย็น	110
		การอบแผลฝีเย็บด้วยดวงไฟอินฟราเรด	114
		การแช่ก้น	117
		การตัดไหมแผลฝีเย็บ	121
		การเตรียมผ่าตัดการทำหมันหลังคลอด	125
		การตรวจสอบภาวะเลือดออกที่สายสะดือ	131
		การอุ้มทารกชนิดวัดขึ้นป้องกันวัณโรค	134
		การห่อตัวทารกแบบมัมมี่	138
		วิธีการอุ้มทารกเพื่อให้นมแม่	142
		การอาบน้ำ/ สระผมทารก	145
		การนิเทศการให้นมแม่	150
		การประคบเต้านม	159
		การบีบน้ำนมแม่ด้วยมือและการเก็บน้ำนม	163
		การป้อนนมด้วยแก้ว	169
		การทดสอบน้ำหนักร่างกายแรกเกิดก่อนและหลัง	
		ได้รับนมแม่	172
		การพยาบาลทารกที่ได้รับการรักษาด้วยการ	
		ส่องไฟ	175
		ตอนที่ 4	
		ปฏิบัติการพยาบาลนรีเวชวิทยา	179
		การเตรียมผ่าตัดทางนรีเวช	180
		ดัชนี	186
		ตอนที่ 1	
		ปฏิบัติการพยาบาลระยะตั้งครรภ์	1
การตรวจร่างกายทั่วไป และการตรวจทางห้อง			
ปฏิบัติการในสตรีตั้งครรภ์	2		
การตรวจครรภ์	6		
การฉีดอินซูลินในสตรีตั้งครรภ์/ ผู้คลอด	11		
		ตอนที่ 2	
		ปฏิบัติการพยาบาลระยะคลอด	15
การเฝ้าคลอด	16		
การชักประวัติผู้คลอด	22		
การสวนอุจจาระผู้คลอด	25		
การโกนขนบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก	28		
การประเมินภาวะสุขภาพทารกในครรภ์ โดย			
ใช้เครื่อง Electronic Fetal Monitoring	31		
การตรวจทางช่องคลอด	35		
การเตรียมเครื่องใช้ในการทำคลอด	40		
การทำคลอดปกติ	44		
การทำคลอดรก	60		
การตรวจรก	65		
การรับทารกแรกเกิดทันทีและการดูแล			
ใน 2 ชั่วโมงแรกเกิด	73		
การประเมินสภาพทารกแรกเกิด	83		
การพยาบาลมารดาในระยะ 2 ชั่วโมงหลังคลอด	95		

สารบัญภาพ

ตอนที่ 1

ภาพที่ 1.1	หลอดสำหรับใส่เลือด	4
ภาพที่ 1.2	เข็มเจาะเลือด (needle) เบอร์ 21 และ กระบอกฉีดยา (syringe) ขนาด 10 ml.	4
ภาพที่ 1.3	แถบตรวจปัสสาวะ	5
ภาพที่ 1.4	First Leopold Handgrip หรือ Fundal grip	8
ภาพที่ 1.5	Second Leopold Handgrip หรือ Umbilical grip	8
ภาพที่ 1.6	Third Leopold Handgrip หรือ Pawlik's grip	9
ภาพที่ 1.7	Fourth Leopold Handgrip หรือ Bilateral inguinal grip	9
ภาพที่ 1.8	วิธีกลิ้งขดยาอินซูลินบนฝ่ามือ	13
ภาพที่ 1.9	วิธีดูดยาอินซูลินเข้าในกระบอกฉีดยา	13
ภาพที่ 1.10	ตำแหน่งที่ฉีดยาอินซูลินได้	14
ภาพที่ 1.11	ลักษณะการวางทิศทางของเข็มฉีดยา	14

ตอนที่ 2

ภาพที่ 2.1	ประเมินการหดตัวของมดลูก	18
ภาพที่ 2.2	การหายใจแบบช้าและลึก	20
ภาพที่ 2.3	การหายใจแบบตื้นและเร่ง	20
ภาพที่ 2.4	การหายใจแบบตื้นและเป่าลมออกอย่างแรง	20
ภาพที่ 2.5	การลูบหน้าท้อง	20
ภาพที่ 2.6	การนวดบริเวณหลัง	21
ภาพที่ 2.7	การนวดบริเวณก้นกบ	21
ภาพที่ 2.8	น้ำยาสวนอุจจาระ สำเร็จรูป Fleet enema	26
ภาพที่ 2.9	เครื่องใช้ในการโกนขนอวัยวะสืบพันธุ์ ภายนอกผู้คลอด	28
ภาพที่ 2.10	หัวตรวจ Toco transducer	32
ภาพที่ 2.11	หัวตรวจ Ultrasound transducer	32
ภาพที่ 2.12	ลักษณะการวางหัวตรวจประเมินบน ผนังหน้าท้องผู้คลอด	33
ภาพที่ 2.13-2.14	เครื่องใช้ในการฝึกตรวจภายใน ที่ห้องฝึกปฏิบัติการ	36

ภาพที่ 2.15	การจัดวางเครื่องใช้ใน set ทำคลอดโดยใช้ เทคนิคสะกดปราศจากเชื้อในลักษณะพร้อมใช้	41
ภาพที่ 2.16	set คลอดที่เตรียมพร้อมใช้งาน ก่อนการเติมน้ำยาต่างๆ	47
ภาพที่ 2.17	การจัดท่าคลอด และการคลุมผ้าสะอาด ให้ผู้คลอด	47
ภาพที่ 2.18-2.19	วิธีการ save perineum และการทำคลอดศีรษะทารก	52
ภาพที่ 2.20-2.21	วิธีการทำคลอดศีรษะทารก	52
ภาพที่ 2.22-2.23	การช่วยทำ restitution และ external rotation	52
ภาพที่ 2.24-2.25	การหมุนศีรษะทารกจนกระทั่ง หน้าทรวงขึ้นมาจากหน้า เพื่อสะดวกในการเบ็ดตัว และ ดูมูกจากปากและจมูก	52
ภาพที่ 2.26-2.27	การดูมูกจากปากและจมูก	53
ภาพที่ 2.28-2.29	การหมุนศีรษะทารกกลับคืน ตามท่าทารก โดยให้ท้ายทอย มาอยู่ด้านเดียวกับหลังทารก เพื่อเตรียมทำคลอดไหล่	53
ภาพที่ 2.30-2.31	การทำคลอดไหล่หน้า และไหล่หลัง	53
ภาพที่ 2.32-2.33	การทำคลอดลำตัวทารก	53
ภาพที่ 2.34-2.35	การทำคลอดลำตัวทารกและ การรวบจับทารกขณะแรกเกิด	54
ภาพที่ 2.36	สาธิตการทำคลอดตรก โดยใช้วิธี Modified Crede's maneuver ที่ห้องฝึกปฏิบัติการ	60
ภาพที่ 2.37	ซังน้ำหนักรก	66
ภาพที่ 2.38	ตรวจเส้นเลือดที่สายสะดือ	67
ภาพที่ 2.39	ตรวจปมที่สายสะดือ	67
ภาพที่ 2.40	วัดความยาวของสายสะดือ	67
ภาพที่ 2.41	วัดระยะแคบของการเกาะของสายสะดือ (ซิดริม)	68
ภาพที่ 2.42	วัดระยะห่างของการเกาะของสายสะดือ (ห่างริม)	68

(10)

ภาพที่ 2.43	ตรวจรกด้านทารก	68	ภาพที่ 3.16	ลำดับขั้นตอนของการห่อตัวทารกแบบ Mummy Restraint	140
ภาพที่ 2.44	วัดความกว้างของรก	69	ภาพที่ 3.17	การอุ้มแบบ Cradle	143
ภาพที่ 2.45	ตรวจเยื่อหุ้มทารก	70	ภาพที่ 3.18	การอุ้มแบบ Cross Cradle	144
ภาพที่ 2.46	ตรวจรกด้านแม่	71	ภาพที่ 3.19	การอุ้มแบบ Football Hold	144
ภาพที่ 2.47	การทำทางเดินหายใจให้โล่งโดยใช้ลูกยางแดง	78	ภาพที่ 3.20	การอุ้มในท่าศีรษะสูง (Upright Position)	144
ภาพที่ 2.48	ป้ายตาทารกด้วย Terramycin ointment	80	ภาพที่ 3.21	การเช็ดตาทารก	147
ภาพที่ 2.49	การซังน้ำหนักรกแรกเกิด	85	ภาพที่ 3.22	การสระผมทารก	147
ภาพที่ 2.50	การวัดความยาวของทารกแรกเกิด	85	ภาพที่ 3.23	การอาบน้ำทารกในอ่าง	148
ภาพที่ 2.51	การวัดเส้นรอบวงศีรษะ Occipito-Frontal	86	ภาพที่ 3.24	การทำความสะอาดสะดือทารก	148
ภาพที่ 2.52	การวัดรอบอกของทารกแรกเกิด	86	ภาพที่ 3.25	การให้นมแม่ในท่านอน	152
ภาพที่ 2.53	การประเมินลักษณะผิดปกติของช่องปากและลิ้นของทารกแรกเกิด	89	ภาพที่ 3.26	วิธีการจับเต้านม	153
ภาพที่ 2.54	การส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดา-ทารก	98	ภาพที่ 3.27	ท่าของทารก	153
ตอนที่ 3			ภาพที่ 3.28	การนำทารกเข้าเต้า	153
ภาพที่ 3.1	ใช้สันมือทางด้านนิ้วก้อยกดลงเบาๆ บนหน้าท้อง	102	ภาพที่ 3.29	การประคองเต้านมและการดูดนมแม่	154
ภาพที่ 3.2	ใช้ปลายนิ้วมือคลำหายอดนมดูลูก	102	ภาพที่ 3.30	การอมหัวนม	154
ภาพที่ 3.3	มืออีกข้างประคองมดลูกบริเวณเหนือหัวหน้า	102	ภาพที่ 3.31	ทารกทำทางผ่อนคลาย	155
ภาพที่ 3.4	วัดตามแนว Linea nigra	103	ภาพที่ 3.32	การเอานมออกจากปาก	156
ภาพที่ 3.5	บันทึกระดับมดลูกในฟอร์มปรอท	104	ภาพที่ 3.33	การไล่ลมวิธีที่ 1	156
ภาพที่ 3.6	การอบแผลฝีเย็บด้วยแสงอินฟราเรดในมารดาหลังคลอด	114	ภาพที่ 3.34	การไล่ลมวิธีที่ 2	157
ภาพที่ 3.7-3.8	รถที่ใช้ในการแช่กัน มารดาหลังคลอด	117	ภาพที่ 3.35	ลำดับขั้นตอนของการนวดประคบเต้านมมารดาหลังคลอด	159
ภาพที่ 3.9-3.10	เครื่องใช้ในการตัดไหมแผลฝีเย็บมารดาหลังคลอด	121	ภาพที่ 3.36	ลำดับขั้นตอนของการบีบน้ำนมแม่ในมารดาหลังคลอด	164
ภาพที่ 3.11	เครื่องใช้ในการเตรียมมารดาเพื่อทำหมันหลังคลอด	129	ภาพที่ 3.37	ขั้นตอนการป้อนนมทารกแรกเกิดด้วยแก้ว	169
ภาพที่ 3.12	บีบไล่เลือดที่ค้ำในสายสะดือบริเวณเหนือเชือกผูกสายสะดือ	132	ภาพที่ 3.38	ซังน้ำหนักรก ก่อนและหลังดูดนมแม่จากเต้านม	172
ภาพที่ 3.13	บีบไล่เลือดที่ค้ำในสายสะดือบริเวณใต้เชือกผูกสายสะดือ	133	ภาพที่ 3.39	การเตรียมเครื่องใช้ในการส่องไฟทารกที่มีอาการตัวเหลือง	175
ภาพที่ 3.14	การผูกสายสะดือใหม่	133	ภาพที่ 3.40	การเตรียมทารกที่มีอาการตัวเหลืองก่อนรับการส่องไฟ	175
ภาพที่ 3.15	การอุ้มทารกเพื่อฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรค	136	ภาพที่ 3.41	ลักษณะการนอนของทารกที่มีอาการตัวเหลืองขณะได้รับการส่องไฟ	175
ตอนที่ 4			ภาพที่ 4.1	Bivalve vaginal speculums ขนาดต่างๆ ที่ใช้ในการเตรียมผ่าตัดทางนรีเวช	181